

55
Ape

General
Catala

XVII

244

Illuminatio mea Deus.

P R O

DOMINIS MERCIVM
NAVICVLÆ HIACINTI LLOBET

C O N T R A

PROCVRATOREM FISCALEM
GENERALIS CATHALONIÆ.

X multis con-
tēdit fisci pro-
curator frau-
dem aduersus
Generale Ca-
thalonix commissam faisse
in manifestatione officarijs
illius facta mercium trans-
ueclarum in nauicula one-
raria Hiacinti Llobet ma-
gistri eius ad litus maris op-
pidi de Canet appulsa, viola-
tumque capitulum §. in §. 8.
Curiarum anni 1547. nec nō
præconia, & statuta Genera-
lis triennij 1641. in capiti-
bus 58. & 59. ideoque præ-
dictas merces in cōmissum

incidisse propter quod etiā
fuerunt apprehensæ.

Primò fraudem allegat
quod a nauis magistro fue-
runt dumtaxat denunciatae
63. falces siue *balas* mercium,
cum fuerint repertæ 71. &
sic fuerint omittæ denuncia-
ri octo falces.

Secundò quod denūcia-
tio non sit facta infra statu-
tum tempus in dicto cap. 58

Tertiò quod in memo-
riali manifestationis nō fue-
runt expressæ & specificatae
merces contētæ in fascibus
siue *balas* contra d. cap. 59.

Quartò quod prælibatū

A me-

memoriale, vulgo *Manifestum* non fuit tabulario personaliter traditum, sed dimissum domi uxori illius.

Quinto quod illud non fuit adueratū per nauis magistrum medio iuramento contra d. cap. 8. §. 8. & d. cap. 58.

Sextò quod non fuerunt tradita duo memorialia seu duæ copię memoriales eiusdem Manifesti, pro vt cauetur in d. cap. 58.

Præmitto ex factò in processu cõstare nauiculam die Martij 11. Augusti 1643. meridie ad horam maris oppidi de Canet peruenisse, & statim ei per Vicarium illius loci sub graui pœna quingentarum librarum prohibitum fuisse commercium, quia metuebat ne ex partib⁹ contagioso morbo infectis perrexisset, & die Mercurij sequentij 12. ipsius mensis Augusti eadem hora meridiei per Consules Caneti restitutum fuisse cõmercium, postea vero proxima die Iouis 13. Augusti mane hora octaua per officarios Generalis factam esse mercium appre-

hentionem.

Inde inferendū & asserendū est nullā potuisse in denūciatione seu manifestatione mercium fraudē committi cū ad denunciandū in d. c. 58. statutorum triennij 1641. nauis Magistro 24. horæ concedatur postquam ad littus maris peruenit, quæ in hoc casu ante apprehensionem nō erant lapsæ, quia solum cæperunt labi à meridie Mercurij 12. Augusti quādo cõmercium nauiculæ restitutum fuit, impedito enim nō currit tempus à lege, vel ab homine datū, siue impedimento iuris, siue facti præpediatur, l. 1. ad fin. de anal. excepti. l. cum notissimi, §. quā obrem c. illud de prescrip. 30. vel. 40. anno. Surd. decis. 151. num. 4. c. decis. 236. n. 14. Pinel. in auth. nisi tricennale a. n. 42. cum seq. C. de bonis mater. maximè ad euadendū pœnā quia aliàs puniretur sine culpa, quod est absurdum, contra tex. in l. sancimus, C. de pœn. l. rescriptum, ff. de his quib. vt indig. vt in terminis expendit noster Petr. Fontanel. de pac.

part. nup. clau. 4. glo. 12. nu. 63. Et in nostro ipso casu quando nauiculæ onerariæ mercium denegatur commercium, quod nauis magistro nõ currant prædictæ 24. horæ ad denüciandum præfixæ, declarat expresse tex. in d. cap. 58. Statutorum triennij 1641.

Nõ obstat q̄ declaratio ista ibi limitatur in eodẽ c. 58. quando ex illis 24. horis supersunt impedito sex horiæ sine impedimento antequã ipsæ 24. horæ prætereant, nã casus huius limitationis non est noster, quia toto tẽpore 24. horarum durauit impedimentum, vnde necesse est vt iterum integræ currant 24. horæ ad denüciandum sublato impedimento, quia casus omissus pro omissis habendus est, l. commodissimè, ff. de liber. & posthu. & pœnalia strictè & parcè interpretanda sunt, nec protrahi possunt de casu ad casum, sed ad euitandam pœnam semper est facienda interpretatio l. si de interpretatione, l. Præses de pœn. Cas. Barzi, deci. 62.

²⁴⁵
nu. 56. & vbi ius non reperitur expressum, in humaniorem partem declinandũ est cap. fin. de transactio. l. benignius, ff. de legib. Nauar. in can. si quis autem de pœnit. dist. 7. n. 130. § 131. Augusti. Morla in empor. iur. par. 1. tit. 2. quest. 5. nu. 11. § 12. Imò verò cum nõ versemur in casu limitationis necessariò dicendum est quod sumus in casu regulæ quæ cõcedit 24. horas, quia casus omissus remanet in dispositione iuris d. l. commodissimè, Mari. Anton. var. lib. 2. resol. 11. nu. 16. Sed & in omni materia nostra theoricã vera est nec alia ratione in iudicijs, licet quando maior pars dilationis est iuridica, dies feriati in illa computentur, tamen quando maior pars dilationis est feriata, nulli dies feriati currunt nec in dilatione computantur sed integra manet dilatio absq; ferijs, Micha. Ferrer 3. par. obser. cap. 297. § c. 299. Peguer. in praxi. civil. rubr. 14. de dilationib. num. 13. § 15. & antea notarunt Bald. in l. si

A 2 quan-

quādo in 4. *quæf. C. de testib.*
Hostiēs. in c. licet causā de
probat. Lāfrā. in c. quoniā
cōtra falsam in vers. Dila
tiones, n. 14. § 15. de pro
batio. Sic similiter quamuis
cautum sit quod si ex præfa-
tis 24. horis sex existant ha-
biles, reliquæ verò sint inha-
biles seu impeditæ, currant
omnes, tamē quādo omnes
sūt inhabiles seu impeditæ,
nulla cōputabitur in dilatio-
ne 24. horarū concessa, sed
integra permanebit dilatio.

Quamquam argumenta
ista in iure non prævalerent
provt certissima sunt, tamen
ad inducendam bonam fi-
dem & excusandum à pœ-
na transgressorem suffice-
rent, quia ignorantia iuris
dubij & obscuri excusat à
pœna, vt probat noster *Cā-*
cer. var. p. 3. cap. 11. nu. 71.
§ seqq. § cap. 12. nu. 225.
§ 274. & sola probabilis
credulitas errantis in iure
liberat à pœna, & hinc cō-
cludit Senatus Pedemonta-
nus apud *Osasc. decis. 7.* eum
qui iuxta proclamata non
denunciauit frumētum, ex-
cusari à pœna & admitti ad

purgationē moræ, eo quod
probabiliter credere potuit
se non esse comprehensum
in proclamate ex rationibus
quas proponebat, quamuis
verè esset cōprehensas, quā
decisionē sequutus est no-
ster Senatus in casu quem
refert Fontan. *de pact. nupt.*
clau. 1. nu. 49.

Concludendum ergo est
quod si quando merciū ap-
prehensio facta fuit, tempus
iuris ad denunciandum lap-
sum non erat provt reuera
non erat præteritū vel pro-
babiliter credi poterat non
esset præteritum, non potest
Fisci Procurator prætende-
re in manifestatione merciū
fraudem aliquam commis-
sam esse vel merces in cō-
missum incidisse, quia om-
nia de quibus conqueritur,
poterat adhuc nauis magi-
ster adimplere, & sic octo
fascēs siue *balas* quæ nō de-
nunciatę prætenduntur, po-
terat adhuc denunciare, atq;
similiter exprimere & spe-
cificè designare merces in
fascibus contentas tabula-
rio quem domi non repe-
rerat, memoriale personali-

ter tradere, & iuramento il-
lud aduerare, & duplicem
eiusdem copiam dimittere,
quæ sūt omnia propter quo-
rum omissionem prætendi-
tur commissa fraus.

Hæc videbātur sufficere
pro defensione dominorū
mercium: sed vt veritas pro
illis clarius elucescat, nulla-
que supersit aduersus eos du-
bitādi causā, ad singula ca-
pita superius memorata ex
quibus fraus prætēditur cō-
missa, sigillatim vltra supra-
dicta respondebo.

Ad primum quod denū-
ciatæ sint 63. tantum fasces
siue *balas* mercium, & fue-
rint repertæ 71. sicque in nō
denūciādo octo fasces fraus
sit cōmissa, dico apparuisse
dominos fascium denūcia-
tarum, & in casu aduerso
nō posse eos illas amittere,
nec prætendi ipsas in com-
missum incidisse propter a-
lias non denunciatas, quæ
aliorum dominorum sunt:
quia secūdum communem
DD. opinionem, eamque
æquissimam & receptissimā
merces licite non amittun-
tur propter illicitas, & ita

228
probant & censent Boeri.
*decis. 178. nu. 4. Bouadil. in
polit. tom. 2. lib. 4. cap. 5. nu.
22. Peregr. de iur. fis. lib. 6.
tit. 5. nu. 30. Ioan. de Hevia
Bolanyo in labyrinth. com-
merci. lib. 3. cap. 10. num. 3.
§ 4. Suarez, allegatio 18.
num. 6. Iul. Clar. in pract. §.
fin. quæst. 82. satuto 7. nu. 9.
Auiles in cup. 52. Prator.
glo. en la tierra nu. 7. nota-
tur in l. cotem ferro §. eam
rem ff. de publica. §. vecti-
ga. & obseruauit ego de of-
fic. iud. §. aduoc. par. 1. q.
11. num. 16. cum seqq. vbi
secundum communem pra-
xim similiter tradidi merces
nō debentes gabellam quæ
simul vehebantur cum ijs
quarū fraudata gabella est,
non amitti, provt apud suos
ita quoque seruati ait Pere-
gri. d. tit. 5. n. 31. Quid quod
si fideliter fasces denuncia-
tæ in memoriali numeren-
tur, ipsæ sunt 64. & ista est
veritas.*

Ad secundum, quod de-
nūciatio mercium infra le-
gitimum tempus facta non
fuerit, iam probauimus con-
trarium, & imò apprehēsiō-

nem mercium facta esse ante
lapsum temporis denunciandi.
Augetur modo ista ratio
quia lapsa denunciandi tem-
pore potest edicti seu statuti
transgressor, qui non denun-
ciavit, moram ante apprehen-
sionem purgare, cum de
iure Canonico quod in hoc
Principatu antequam civile
sequi tenemur, morae pur-
gationi seper sit locus quan-
do ius partis non est factum
deterius, Caesar Barzi. *decis.*
50. nu. 53. § *decis. 111. nu.*
12. § *13.* *Marescot. varia.*
resol. lib. 2. cap. 124. nu. 26.
Peguera decis. 131. & *in*
pract. civil. rubri. 9. de ex-
cept. nu. 8. *Rota Romana*
apud Ludouif. decis. 589.
num. 10. vbi extendit etiam
post oppositionem partis, &
ibi doctè Beltramin. *in ad-*
ditio. fusè Fontanell. noster
tom. 2. decis. 407. ferè per
tot. vbi num. 8. attestatur in
Cathalonia more purgatio-
nem admitti in poenis fisca-
libus pecuniarijs quousque
sint imburseatae. § *decis.*
356. nu. 26. § *27.* vbi idem
docet, & quod etiam admit-
titur purgatio morae quan-

do ius partis est factum de-
terius, soluto interesse. Si-
militer precitatus transgres-
sor lapsa denunciandi tem-
pore potest ante apprehen-
sionem mercium poenitere.
Nicol. Boeri. decis. 178. na.
32. in fin. *Mascard. de pro-*
batio. vol. 2. conclus. 834. in
verb. gabell. n. 26. *Ioan. de*
Hevia Bolanyo in suo la-
byrinto commerc. lib. 3. cap.
10. de la pena del comiffon
23. *Bouadi. in polit. tom. 2.*
lib. 4. cap. 5. n. 18. *Amilas in*
cap. 52. *Prator. glo. en la*
tierra num. 21. *Ripa de pe-*
ste in parte de remed. ad cõ-
seruan. vbertat. nu. 75. Er-
go multo magis in nostro
casu magister nauis nõ lap-
so adhuc denunciandi legi-
timo tempore, quamuis tra-
dito iam memoriali mani-
festationis, seu denunciatio-
ne facta, minus tamen (ut
pretenditur) legitima, po-
terat moram purgare vel poe-
nitere, si merces intempesti-
ue per officarios Generalis
apprehensæ non fuissent.
Ad tertium quod in me-
moriali manifestationis se-
cundum cap. 58. ordinatio-
num

num triennij 1641. nō fuerint specificè designatę merces in fascibus contentę, multipliciter satisfic, nam imprimis ex depositionibus quatuor testium ita attestatum scilicet, Antonij Generes, Iacobi Badaura, Antonij Arnau, & Iacobi Pairet constat in illis partibus Perpiniani & Caneti non obseruari nec esse in vsu in similibus memorialibus seu manifestis exprimere nisi numerum fascium siue *balas* absq. specificatione mercium, inter quos testes Antonius Generes deponit ex experientia 12. annorū quibus in huiusmodi negociatur. At lex si non est vsu recepta, minimè ligat, Ioan. Gutier. *can. quest. lib. 1. cap. 8. n. 2. § 3. Syluest. in sum. verb. lex num 6. Alderan. Mascard. de gener. interpret. statut. conclus. 3. num. 27. § 28. Diana resolut. moral. par. 1. tract. 10. reso. 1. 2. 6. § 7.* & est cōmunis DD. conclusio secundū CoUAR. *lib. 2. var. resol. cap. 16. nu. 6.* notatur in *can. in istis §. leges 4. dist. vbi Domini-*

245
cus notat leges à Principe dari ea conditione & intentione vt non aliter ligent quā si fuerint receptę, quod etiam notauit Gutier. *vbi sup.* Et potest esse lex seu constitutio eadem quoad vnum dictum recepta, & quoad aliud non recepta, ligabitque dumtaxat in capite quo recepta est, Nauar. *in manual. cap. 27. nu. 150. Sarmiento de redditib. Ecclesiast. 1. par. cap. 2. nu. 20. Imò Marta de iurisdic. par. 4. centu. 1. claus. 19. nu. 13. § 19.* docet & asserit quod vsus statuti debet probari ab eo qui in statuto se fundat, secus sentiens de legibus iuris communis.

Et licet fiscus obseruantiam non designandi specificè merces quarum fasces siue *balas* in memoriali manifestantur, distinguat, vt procedat in illis quę ad domum Generalis transuehuntur, non in alijs, quod & videtur declarasse Andreas de Mella tabularius super arti. 26. defensionum: tamen supra citati 4. testes hoc non dicūt, sed indistinctè, & quidem

dem per affirmatiuam, non per negatiuam deponunt: & quicquid de hoc esset, sufficit quod constat Hiacintū Llobet denunciantem obstulisse fasces adducere ad domū Generalis vt ipse tabularius in sua depositione in offensam facta, fatetur, & aliās constat ex alijs depositionibus infra allegandis.

Præterea omnis doli præsumptio tollitur quando fit quod consuetum est, Farin. de pæn. temperan. quæst. 89. num. 62. vbi ex actu solito non posse præsumi dolum scribit, sicut è contra præsumi inquit ex actu insolito. Sic officialis faciens quod sui prædecessores fecerunt, excusatur ab omni culpa ita vt in syndicato nō teneatur vt per Iason in l. de quibus num. 8. ff. de legib. Crauer. conf. 280. num. 3. post medi. Fontan. tom. 2. decis. 356. nu. 11. Cancer. par. 3. var. c. 12. n. 220. & obseruantia subsequuta excusat semper à poena & ad hunc saltem effectū facit licitum quod erat illicitum, Ioan. Gutier. præct. qq. lib. 3. quæst. 29. à

num. 17. Ioseph. Ludouic. omm. conclus. 38. declar. 2. post ampliat. 6. & illatio. 129. Thom. Mier. in curia Barcinon. Regis Ferdinādi cap. 6. de pænis officialium non seruantium constitutiones nu. 6. cum seq. & in constitutio. Regina Maria super constitut. Hauents à cor tit. de prohibita pannorum extractione nu. 3.

Alia ratione excusatur nauis magister quia in præcitata ordinatione 58. triennij 1641. in fine expressè cauetur quod credēcerius Generalis teneatur instruere & informare nauis magistrum de forma denunciādi & manifestandi tanquam forenses cum posset illam ignorare, officium autem credēcerij Ganeti gerebat ipse tabularius Andreas de Mella qui vtroque officio & collectoris & credencerij fungebatur, vt constat super articulo 20. defensionum, & nō instruxit nostrum nauis magistrum denunciantem: licet enim in sua depositione in offensam facta asserat se dicta die Iouis 13. Augusti obuiam

obuiam sibi facto nauis magistro in platea Caneti quiam domi eius memoriale denūtiationis dimiserat, dixisse cur confuse illud traderat non designando merces, sed fasces siue *balas*, per hoc tamen non satis illum instruxit, nec satisfecit muneri suo ex d. capitulo 58. & eius ordinationis præcepto: non enim dixit quod iuxta ordinationes dominorū Deputatorum tenebatur designare merces imò in alia sua depositione in defensionem facta fatetur se non instruxisse denunciante[m], quia inquit quod si ille domi personaliter supradictum memoriale sibi tradidisset ubi uxori dimisit nolēs absentē tantisper expectare, cum fecisset seruare ordinationes currentis triennij.

Magnam quoque excusationem à poena magistro nauis denunciati præstat, vt ex tabularij, & ipsius denūciaris depositionibus, & alijs constat, cum ille hunc increparet quod nimis cōfuse denūciationem fecisset, respondisse magistrum rogan-

248
do eum, vt sustineret aliquantulū quia cito domini mercium vēturi erant & illas ad domum Generalis afferrent, ipsi enim nō traderant memoriale mercium, & ideo non audebat fasces sibi clausas & colligatas traditas dissoluerē, & aperire, & merces interim recognoscere. Nam in contrafactione, & contrauentione ad incursum poenarū necessarius est dolus seu dolosa contrauentio requiritur, ex latē traditis per Farin. de *pæn. tēperan. tota quæst. 87. in spec. 1. Barthol. in l. 1. §. non autē, ff. si quis testar. prohib. Crauet. cons. 319. n. 15. Osasc. decis. 77. num. 17. Francis. Becci. cons. 60. nu. 17. Rimin. iun. cons. 337. nu. 16. §. 17. Decian. cons. 14. nu. 9. §. seq. vol. 3. plenissime Flamin. Cartar. decis. Genua 130. nu. 11. §. 12. qui asserūt vt poena cōmittatur exigi dolū vel saltem latam culpam. Et contrauentio quæ facit aliquem in poenā cadere, debet esse formalis, quæ talis dicitur quando animus directo fertur ad contraueniendū, non alijs,*

alias, vt bene docet Bald. in
l. 1. C. de his qua pœna nomi.
quem referunt, & sequuntur
Nata. *cons. 339. num. 8. lib. 2.*
Flamin. Cartar. *d. decis. 130.*
num. 13. § 11. § 12. & no-
ster Fontanel. *novis. tom. 2.*
decis. 463. nu. 18. § 19. §
decis. 356. n. 18. 19. § decis.
359. num. 15. 17. in quibus
omnibus locis magnā vim
in hoc facit scœpius repetēs.
Imò quælibet causa quam-
uis iniusta, & fatua excusat à
pœna, Deci. *in l. quod te nu.*
23. ubi etiam alij. ff. si cert.
petat. fuscè Rota. Romana in
recentior. tom. 2. decis. 268.
num. 3. & eadem Rota *in 1.*
tom. decis. 95. num. 5. in fin.
Seraphin. *decis. 1231. nu. 10.*
Casar Barfi. *decis. 16. num.*
40. § decis. 156. nu. 24. fu-
se Fontanel. *de pac. nup. cla.*
1. glo. 2. num. 49. § ipse de
offi. iud. & aduoc. par. 1. q.
11. ex nu. 25. cum pluribus
seqq. quia quod mala fide
non fit pœnam non mere-
tur, Crauct. *cons. 18. nu. 12*
§ cons. 75. bona fides autē
causari potest non solum ex
iustis, sed etiam ex iniustis,
& temerarijs causis, Cæsar

Barzi. *decis. 139. nu. 9. Fla-*
min. Cartar. decis. Gen. 130
nu. 11. Fontanel. decis. 464.
nu. 5.

Sed & difficultas qua ma-
gister premebatur ne dis-
solueret, & aperiret ante do-
minorum aduentum fascēs
sibi sine memorialibus tra-
ditas clausas & alligatas, ex-
cusationem eidem præbuit,
quia non solum necessitas,
sed etiam difficultas excu-
sat à pœna *cap. breui de iur.*
iuran. Mattha. de Afflic.
decis. 328. § 295. Aloysi
Ricci. in collectan. decision.
par. 4. collecta. 898. in prin.
Farina. in prax. crimin. p. 3.
post tit. de furt. in fracmen.
littera D. nu. 140. § seqq.
debebat enim ex hac causa
tabularius aliquātulum ex-
pectare dominos mercium
& interim apprehensionem
& exequutionem non face-
re licet tempus statutum ad
denunciandum pertransiret,
nam statuti dispositio ciuili-
ter intelligenda venit, *l. in-*
ciuilem rē desideras de fur.
& in mora modici temporis
præiudicium non confide-
ratur, *l. si debitori. ff. de iudi.*
Tira-

Tiraquel. in tractat. de iudicio in rebus exigui. vers. 29. n. 77. § de retrac. ligna. §. 8. nu. 9. Sed quid tam multa? certè (vt vno dicam verbo) postquam magister nauis denunciatus obtulit fascias ad domum Generalis traducere, & tradere, & interim non amouere, nihil amplius ab eo exigi sine iniuria potest.

Ad quartum de quo cōqueritur fiscus quod nauis magister memoriale manifestationis mercium non tradiderit personaliter tabulario sed domi dimiserit vxori eius quia domi cum non reperit, sufficit nec in cap. 8. §. 3. Curiarum anni 1547. nec in capitulis 58. & 59. ordinationum triennij 1641. neque alibi cautum reperiri quod debeat huiusmodi traditio personaliter tabulario fieri. Quinimo etsi ita sancitum & statutum esset, satis esset memoriale dimittere vxori tabularij in domo eiusdem, & diceretur adhuc traditio personalis, & statuto satisfieret: sic enim videmus in iudicijs primam citatio-

249
nem debere esse personale citati, & tamen sufficit quod citatio dimittatur domi vxori citati vel filio aut genero, Ferrer 3. par. obser. cap. 131. Peguer. in prax. civil. rubr. 6. nu. 5. limit. 1. qui ita decisum & ita obseruari referunt, & antea Ludou. Roman. conf. 410. nu. 2. § in fin. per tex. in clem. causam ad fin. de electio. Alciat. in l. de unoquoque nu. 29. vel 290. de re iudic. § in rubr. de probati.

Quidquod in facto processus ex ipsius tabularij depositione apparet re integram reperto in platea Cane ti magistro nauis denunciatori agnouisse se illud memoriale domi vxori eiusdem dimissum recepisse legisse & vidisse, quo casu si traditio personaliter tabulario fieri debuisset, hoc vitium qualecunque fuisset, penitus purgabatur, quemadmodum etiam de prima citatione dicimus, quæ licet personaliter fieri debuisset, si ita facta tamen non sit, sed de notitia subsequuta constiterit, ita ligat citatio illa illegitima, sicut legitima.

legitima ligasset, Hipolit de
Marfil. in l. de unoquoque
nu. 29. ff. de re iudi. Ludouii.
Roma. & Alciat. ubi su-
pra, Peguer. d. rubr. 6. nu. 5.
limit. 1. quia de modo non
curamus si habemus effe-
ctū, l. fin. ff. mandat, l. 3. ubi
Bald. C. de instit. & subst.
Cancer var. part. 3. cap. 17.
nu. 560. nec lex est imposi-
ta verbis sed rebus l. 2. C.
commun. delegat.

Ad quintū quod denun-
tians non præstiterit sacra-
mentum super verificatione
memorialis manifesti, faci-
lis est solutio atq; multiplex,
nam tabularius tenebatur
exigere à denunciante hoc
iuramentum, non hic vltro
iurare, vt constat ex sæpe al-
legata ordinatione 59. ibi:
Manant a tots los Crede-
fers, y a qual seuol altres o-
ficials a qui tocara pendrer
los despatxs que prengan lo
sobredit jurament dels dits
Capitans, y Patrons. Nec
aliud sensit cap. 8. §. 8. Curia
rum anni 1547. ibi, & de ago
(loquitur de denuncianti-
bus merces) hagen a fer
sagramēt en poder dels cu-

hidors. Etenim iuxta cōmu-
munē praxim quoties quis
penes aliquē officialem iura-
re tenetur, officialis exigit iu-
ramentum, & iuraturum in-
terpellat, imò ita est de iure
quia monitio seu interpella-
tio de iure requiritur vbi
pœna resultat ex negligētia
seu ex non facto, aliàs pœ-
na non committitur, quic-
quid aliud sit quando pœna
resultat ex facto, Alexan.
Rauden. dec. Pisan. 26. nu.
73. voster Fontanell. tom. 2.
decis. 462. nu. 8. & dec. 360.
num. 5. & 6. ob hoc inbiben-
Adde quod ex depositio-
nibus Hiacinti Itam, & An-
tonij Generes testium super
art. 23. defensionum constat
huiusmodi iuramentum nō
esse solitū præstari nec esse
in obseruantia. Insuper iuxta
dictam ordinationem 58.
tabularius tenebatur denū-
tiatorem tāquam forensē
instruere, & certiorē facere
de modo denūciandi, & nō
fecit. In forensi enim in si-
milibus præsumitur igno-
rantia, Peregri. de iure fisc.
lib. 6. tit. 5. num. 35. Ioseph.
Mascar. de proba. in verb.
gabella

gabella conclus. 834. nu. 9.
Et seqq. vol. 2. Bonadil. in
polit. to. 2. lib. 4. cap. 5. n. 71.

Deniq; in omni casu propter omissum iuramentum si aliàs facta est merciũ denuntiatio, pœna statuti incurri non potest, nec res in cõmissum cadit: quia ex hoc solo non est imposita pœna, sed imò principaliter pœna denuntiationem respicit, & minus principaliter iuramentum, & sic ex sola prædicta omissione iuramenti committi non potest, accõdi enim debet quod principaliter agitur, *l. si quis nec causam, ff. si cert petat. C. cancer. var. par. 3. c. 7. de pact. nu. 59.* quod maxime procedit in pœnalibus, neq; etiam in totum pœna cõmittitur, si pro parte sit contrauentum, *cap. suam Et ibi glo. de pœnis, Gaspar. Antoni. Thesau. qq. forens. lib. 1. quæst. 72. num. 5.* ubi ita decisum refert.

Ad sextum quod non fuerint traditæ duæ copię memoriales eiusdem manifesti, quis ambigit? nam sæpè allegata ordinatio, & do

⁹⁵⁰
minorum Deputatorũ quæ duo memorialia exigat, ita exigat ut vnũ tradatur collectori iurium & aliud credencio, & in processu ex depositionibus quinque testium super artic. 20. defensionum, nempe Marcelli Iuell, Iosephi Xammar, Hiacinti Itam, Galcerãdi Aylla Regentis Vicariam, & Andree de Mella tabularij cõstat ipsum Andream de Mella tabularium cui facta fuit denunciatio & memoriale traditum, gerere vtrumque munus & collectoris, & credencij, ideoque ex depositionibus duorum testium scilicet Hiacinti Itã & eiusdem Andree de Mella tabularij super 24. articulo similiter constat non obseruari in Oppido Caneti tradere duo memorialia nec solita esse tradi, sed vnum, cũ vnus fungatur vtroq; officio, quod est prorsus indubitatum, cum cessante causa cesset effectus, *cap. cum cessante de appellat. & intelligentia dictorum ex causis sit assumenda dicendi c. intelligentia de regul. iur. in antiq.*

in antiq. vltra quod in omni
casu esset leuis & modica
transgressio quæ nõ potest
facere cadere transgressorẽ
in pœnam nec in commis-
sum mercium, iuxta tradita
per Augusti. Morla. in em-
por. iur. par. 1. tit. 2. quæst. 7.
num. 11. & per Tiraquel.
in tractat. de iudicio in re-
bus exiguis, vers. 29. & ad
notata per Stephan. Gratia.
decis. Marchia 1. n. 5. 6. &
7. Farin. de testib. quæst. 61.
nu. 134. Fontannel. de pact.
nup. clau. 2. ex n. 8. & inl.
1. in fin. ff. de ventr. inspici.
Neque culpa alicui tribui
potest si facere desijt id ad
quod tenebatur, quando si
illud factum esset, nihil ta-
men profuisset, Bald. cons.
145. lib. 3. Crauet. cons. 83.
nu. 5. per tex. in l. 2. §. pœn.
ff. ad Tert. Cancer. varia.
par. 3. cap. 12. nu. 218. cum
seq. & ipse de offic. iud. &
advoc. p. 1. q. 11. n. 137.

Demum omitti non po-
test error quem continent
illa substantialia & conclu-
siva verba sententiæ primi-
tiuæ. Idcirco pronunciat
sententias, & declarat di-

ctas merces, & ceræ balas
absque manifestatione pœ-
deris tanquam per nauiam
confusè in manifesto tradi-
tas cum prainserto memo-
riali contraueniendo dispa-
sitionibus ac formis denun-
ciandi dictorum capitulorũ
& ordinationum in cõmis-
sum incidisse & cœt. Etc-
nim licet in cap. 49. n. 9. cu-
rriarum anni 1481. sancitũ
sit quod collector iurium
Generalis in suis libris te-
neatur describere pondus
fascium siue balas mercium,
nõ tamẽ pœderis expressio
in denunciationibus seu ea-
rum memorialibus fieri præ-
cipitur dominis mercium,
vel earum latoribus seu na-
uium magistris in d. cap. 49.
vel in allegatis c. 8. curiar.
anni 1547. & ordinationi-
bus 58. & 59. triēny 1641.
nec alibi reperitur iussum &
iniunctũ nisi collectori iu-
riũ, cum tamen à diuersis,
præcipuè in pœnalibus nõ
liceat arguere l. Papinian⁹
exuli, ff. de minor. vndè in
ipsa conclusione sententiæ
error, & nullitas deprehen-
ditur. Atq. hæc. Saluo, &c.

Xammar U.I.D.